JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS

PAOLO MENGOZZI

8 päivänä huhtikuuta 2008 [1]

I Johdanto

1. Asiassa T-135/05, Campoli vastaan komissio, 29.11.2006 antamassaan tuomiossa (Kok. H. 2006, s. I-A-2-297 ja II-A-2-1527; jäljempänä valituksenalainen tuomio) Euroopan yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin osittain jätti tutkimatta ja osittain hylkäsi perusteettomana kanteen, jolla Franco Campoli vaati eläkelaskelmiensa kumoamista toukokuun ja heinäkuun 2004 väliseltä ajalta, koska hän katsoi niiden olevan useista syistä lainvastaisia.

2. Nyt käsiteltävänä olevassa asiassa yhteisöjen tuomioistuinta pyydetään ratkaisemaan Campolin edellä mainittua tuomiota vastaan esittämä valitus.

II Asiaa koskevat oikeussäännöt

3. Nyt käsiteltävänä olevan riita-asian osalta merkityksellisiä ovat ne oikeussäännöt, joilla Euroopan yhteisöjen virkamiehiin sovellettavissa henkilöstösäännöissä (jäljempänä henkilöstösäännöt) säädetään entisille virkamiehille maksettavan eläkkeen määrästä.

4. Ensinnäkin on muistettava, että vuonna 2004 henkilöstösääntöihin tehtiin huomattavan suuria muutoksia, jotka toteutettiin asetuksella N:o 723/2004: [2] ”uudet henkilöstösäännöt”, kuten edellä mainitulla asetuksella muutettua henkilöstösääntöjen versiota usein kutsutaan, ja ne tulivat voimaan 1.5.2004.

5. Edellä mainittua uudistusta edeltäneen henkilöstösääntöjen version 82 artiklan nyt käsiteltävänä olevan asian kannalta merkityksellisessä osassa säädettiin seuraavaa:

”1. Tässä luvussa säädetyt eläkkeet määrittyvät niiden palkkataulukoiden perusteella, jotka ovat voimassa sen kuukauden ensimmäisenä päivänä, jona oikeus eläkkeen saamiseen alkaa.

Niihin sovelletaan sellaista yhteisöissä sijaitsevaa valtiota varten vahvistettua

1 – Alkuperäinen kieli: italia.

2 – Euroopan yhteisöjen virkamiehiin sovellettavien henkilöstösääntöjen ja yhteisöjen muuta henkilöstöä koskevien palvelussuhteen ehtojen muuttamisesta 22.3.2004 annettu neuvoston asetus (EY, Euratom) N:o 723/2004 (EUVL L 124, s. 1).

korjauskerrointa, jossa eläkkeen saaja on osoittanut asuinpaikkansa olevan.

– –.”

6. Erityisten eläkkeisiin sovellettavaa korjauskerrointa koskevien säännösten puutteessa niihin on aina käytetty samaa kerrointa, jota sovelletaan palveluksessa oleviin Euroopan yhteisöjen virkamiehiin. Tässä kertoimessa vertailuparametrina on käytetty eri jäsenvaltioiden pääkaupunkien elinkustannuksia (eli ns. pääkaupunkimenetelmää).

7. Henkilöstösääntöjen 1.5.2004 lähtien sovellettavassa versiossa samainen 82 artikla puolestaan kuuluu seuraavasti:

”1. – –

Eläkkeisiin ei sovelleta korjauskertoimia.

– –”

8. Yhteisön lainsäätäjän ratkaisu luopua korjauskerroinjärjestelmästä eläkkeiden osalta selittyy ainakin osittain asetuksen N:o 723/2004 johdanto-osan 30 perustelukappaleella, jossa todetaan seuraavaa:

”Euroopan unionin syventynyt integraatio ja eläkeläisten mahdollisuus valita vapaasti asuinpaikkansa Euroopan unionin sisällä ovat tehneet eläkkeisiin sovellettavasta korjauskerroinjärjestelmästä vanhentuneen. Mainittu järjestelmä on myös luonut eläkeläisten asuinpaikkaa koskevia seurantaongelmia, jotka olisi ratkaistava. Järjestelmästä olisi näin ollen luovuttava eläkeläisiin ja ennen tämän asetuksen voimaantuloa palvelukseen otettuihin virkamiehiin sovellettavin asianmukaisin siirtymätoimenpitein.”

9. Toisin kuin edellä lainatun johdanto-osan perustelukappaleen perusteella voisi ajatella, ei henkilöstösääntöjen uudessa versiossa säädetty siirtymäkausi sitä paitsi käytännössä ole siirtymäkausi korjauskerrointa käyttäen lasketusta eläkkeestä eläkkeeseen, jossa kyseistä kerrointa ei käytettäisi lainkaan. Uudistuksen tehnyt lainsäätäjä on nimittäin säätänyt kaikkien ennen 1.5.2004 saavutettujen eläkeoikeuksien osalta (eli kantajan, joka on ollut eläkkeellä vuodesta 2003 lähtien, tapauksessa *kaikkien* eläkeoikeuksien osalta) ainoastaan asteittaisesta siirtymäjärjestelystä pääkaupunkimenetelmällä lasketusta korjauskertoimesta maamenetelmällä laskettuun korjauskertoimeen. Toisin sanoen niiden henkilöiden osalta, joiden eläkeoikeudet ovat syntyneet ennen ajankohtaa 1.5.2004, korjauskertoimen laskennassa ei enää käytetä vertailuarvona pelkästään sen jäsenvaltion, jossa henkilön vakituinen asuinpaikka on, pääkaupungin elinkustannuksia, vaan koko kyseessä olevan jäsenvaltion keskimääräisiä elinkustannuksia. Tämä käy selkeästi ilmi henkilöstösääntöjen liitteessä XIII olevasta 20 artiklasta sekä henkilöstösääntöjen

liitteessä XI olevasta 1 artiklan 3 kohdasta ja 3 artiklan 5 kohdasta, kun kaikkia edellä mainittuja luetaan yhdessä.

III Tosiseikat

10. Ennen 1.5.2004 eläkkeelle siirtyneiden virkamiesten turvan edelleen parantamiseksi henkilöstösääntöjen liitteessä XIII olevassa 24 artiklan 2 kohdan 1 alakohdassa säädetään seuraavasti:

”Kun nämä säännökset tulevat voimaan, ennen 1 päivää toukokuuta 2004 saatu eläkkeen nettomääräinen nimellisarvo taataan.”

11. Lisäksi korjauskerrointen mukauttaminen, josta henkilöstösääntöjen uudistuksen yhteydessä säädettiin, toteutettiin ensimmäistä kertaa vasta asetuksella N:o 31/2005, [3] jossa säädettiin kerrointen mukauttamisesta takautuvasti 1.7.2004 lukien.

3 – Euroopan yhteisöjen virkamiesten ja muun henkilöstön palkkojen ja eläkkeiden sekä näihin palkkoihin ja eläkkeisiin liittyvien korjauskertoimien mukauttamisesta 1.7.2004 alkaen 20.12.2004 annettu neuvoston asetus (EY, Euratom) N:o 31/2005 (EUVL 2005, L 8, s. 1).

12. Kantaja siirtyi eläkkeelle helmikuussa 2003. Hän asettui tällöin vakituisesti asumaan Lontooseen, Yhdistyneeseen kuningaskuntaan. Tämän seurauksena hänen eläkkeeseensä sovellettiin 139,6 prosentin korjauskerrointa, joka laskettiin Lontoon kaupungin elinkustannusten perusteella (ns. pääkaupunkimenetelmä).

13. Uusien henkilöstösääntöjen tultua voimaan kyseinen korjauskerroin vähitellen alenee ja muuttuu maamenetelmällä lasketuksi korjauskertoimeksi, tämän kuitenkaan vaarantamatta sitoumusta, ettei ennen 1.5.2004 saadun eläkkeen nimellisarvoa alenneta.

14. Kantaja esitti 14.8.2004 nimittävälle viranomaiselle henkilöstösääntöjen 90 artiklan mukaisesti valituksen, jolla hän vaati touko-, kesä- ja heinäkuuta 2004 koskevien eläkelaskelmiensa kumoamista. Valitus hylättiin 13.12.2004 tehdyllä päätöksellä.

IV Asian käsittely ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa ja valituksenalainen tuomio

15. Kantaja nosti kanteen edellä mainitusta, kantajan valituksen hylänneestä päätöksestä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaamoon 29.3.2005 jättämällään kirjelmällä.

16. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen toisen jaoston puheenjohtajan 6.7.2005 tekemällä määräyksellä Euroopan unionin neuvosto hyväksyttiin asiassa väliintulijaksi.

17. Valituksenalaisessa tuomiossa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi ensinnäkin, että sen oli jätettävä tutkimatta väite, joka koski kotitalouslisän ja koululisän laskutapaa, koska kyseistä väitettä ei ollut esitetty valituksessa. Lisäksi tuomioistuin totesi, että asiavaltuuden puuttumisen vuoksi sen oli jätettävä tutkimatta se valituksen osa, joka koski touko- ja kesäkuun 2004 eläkelaskelmia, koska korjauskerrointen mukauttaminen, kuten jo todettiin, toteutettiin vasta heinäkuusta 2004 lähtien.

18. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin siis hylkäsi kantajan esittämät valitusperusteet, jotka koskivat luottamuksensuojan, oikeusvarmuuden, taannehtivuuskiellon, yhdenvertaisen kohtelun, suhteellisuuden ja hyvän hallinnon periaatteiden loukkaamista sekä harkintavallan väärinkäyttöä ja perustelujen riittämättömyyttä.

19. Mitä tulee väitteisiin, jotka kantaja erilaista kohtelua koskevan väittämänsä tueksi esitti – ja jotka, kuten jäljempänä nähdään, ovat ainoat, joissa kantaja valituksessaan pitäytyy –, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin hylkäsi ensinnäkin väitteet, joiden mukaan niin sanottuun maamenetelmään perustuvalla korjauskertoimella, toisin kuin niin sanottuun pääkaupunkimenetelmään perustuvalla korjauskertoimella, ei pystyttäisi takaamaan kaikille eläkeläisille yhtäläistä ostovoimaa heidän kotipaikastaan riippumatta. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin huomautti erityisesti, että koska mikä tahansa eläkkeiden mukauttamisjärjestelmä on jo luonteeltaankin likimääräinen, ei ole aihetta katsoa, että niin sanotun maamenetelmän valinta niin sanotun pääkaupunkimenetelmän sijasta soveltuisi huonommin takaamaan yhdenvertaisen kohtelun. Näin sitäkin suuremmalla syyllä, kun otetaan huomioon, että yhteisön lainsäätäjän harkintavalta on tältä osin erittäin laaja. [4]

20. Mitä tulee väitteeseen, jonka mukaan uudet kertoimet olisivat syrjiviä, koska niissä sovelletaan eläkeläisiin kerrointa, joka perustuu erilaiseen menetelmään kuin se, jota sovelletaan palveluksessa oleviin virkamiehiin (joihin sovelletaan edelleen pääkaupunkimenetelmää), ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi, että palveluksessa olevan virkamiehen, joka on sidoksissa tiettyyn palveluspaikkaan, ja eläkkeellä olevan virkamiehen, joka on vapaa asettumaan asumaan haluamaansa paikkaan, asemat eivät ole objektiivisesti vertailukelpoisia keskenään. [5]

21. Seuraavaksi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin hylkäsi kantajan väitteen, jonka

4 – Valituksenalainen tuomio, 99–109 kohta.

5 – Ibidem, 110–115 kohta.

mukaan Belgiassa asuvia eläkeläisiä kohdellaan epäyhdenvertaisesti, koska kantajan väitteen mukaan heihin sovelletaan maamenetelmään siirtymisestä huolimatta edelleen korjauskerrointa, joka on laskettu Brysselin eikä koko Belgian elinkustannusten perusteella. Tältä osin tuomioistuin huomautti, etteivät uusien henkilöstösääntöjen eläkeläisten korjauskertoimia koskevat säännöt millään tavalla käytä vertailukohtanaan Brysseliä, vaan yksinkertaisesti Belgiaa. Kantajan väittämä mahdollinen lainvastaisuus ei tuomioistuimen mukaan koske henkilöstösääntöjä, vaan ainoastaan niiden käytännön soveltamistapoja. Lisäksi tuomioistuin huomautti, että muissa jäsenvaltioissa asuvien eläkeläisten mahdollisia korjauskertoimia sovellettaessa käytetään vertailukohtana nimenomaan Belgiassa asuville entisille virkamiehille maksetun eläkkeen määrää. Lopuksi tulisi joka tapauksessa pitää mielessä periaate, jonka mukaan kukaan ei voi edukseen vedota lainvastaisuuteen, joka hyödyttää jotakuta toista. [6]

22. Viimeiseksi tuomioistuin hylkäsi kantajan väitteen, joka koski syrjintää suhteessa ”halvoissa” jäsenvaltioissa asuviin eläkeläisiin. Ennen uudistusta kyseisissä jäsenvaltioissa asuvien eläkeläisten eläkkeisiin sovellettiin korjauskerrointa, joka oli pienempi kuin 100 prosenttia (toisin sanoen eläke oli vertailusummaa pienempi). Uudistuksen jälkeen kaikille eläkeläisille on sen sijaan myönnetty vähintään 100 prosentin korjauskerroin; tämä merkitsee sitä, ettei kenellekään eläkeläiselle tämän kotipaikasta riippumatta enää makseta pienempää eläkettä kuin Belgiassa asuville eläkeläisille. Tuomioistuin katsoi, ettei se voinut ottaa tutkittavaksi kantajan väitettä, koska sen mahdollinen hyväksyminen olisi johtanut vain ”halvoissa” maissa asuvien entisten virkamiesten eläkkeiden alenemiseen, ilman että kantaja olisi saanut siitä mitään hyötyä. Joka tapauksessa tuomioistuin totesi asiassa vielä, ettei lainsäätäjän esittämää vähintään 100 prosentin korjauskerrointa myös ”halpojen” jäsenvaltioiden eläkeläisten osalta voida pitää selvästi mielivaltaisena tai soveltumattomana toimena. [7]

V Oikeudenkäyntimenettely ja asianosaisten vaatimukset

23. Kantaja valitti edellä mainitusta tuomiosta 8.2.2007 yhteisöjen tuomioistuimen kirjaamoon jättämällään kirjelmällä.

24. Kantaja vaatii, että yhteisöjen tuomioistuin

– kumoaa valituksenalaisen tuomion

– hyväksyy kantajan hallinnollisessa valituksessaan esittämät vaatimukset ja siten

6 – Ibidem, 116–130 kohta.

7 – Ibidem, 131–139 kohta.

kumoaa valituksesta tehdyn päätöksen ja kantajan eläkelaskelmat

– velvoittaa komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut sekä ensimmäisessä oikeusasteessa että yhteisöjen tuomioistuimessa.

25. Komissio vaatii, että yhteisöjen tuomioistuin

– ensisijaisesti jättää valituksen tutkimatta

– toissijaisesti hylkää valituksen kokonaisuudessaan perusteettomana

– velvoittaa kantajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 122 artiklan nojalla.

26. Neuvosto vaatii, että yhteisöjen tuomioistuin

– hylkää valituksen perusteettomana

– velvoittaa kantajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

VI Oikeudellinen arviointi

A *Alustavia huomioita*

27. Nyt käsiteltävänä olevassa valituksessaan kantaja tuo lukuisista ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa esittämistään valitusperusteista esiin ainoastaan sen, joka koskee yhdenvertaisuusperiaatteen loukkaamista.

28. Tarkemmin sanottuna kantajan kritiikki kohdistuu vastaukseen, jonka ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin antoi kolmeen neljästä sille kyseisen valitusperusteen tueksi esitetystä väitteestä: kantaja nimenomaisesti ilmoittaa, ettei hän aio kyseenalaistaa arviota, jonka ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin esitti mainittujen neljän väitteen toisesta väitteestä, joka koski väitettyä syrjintää eläkeläisten ja palveluksessa olevien virkamiesten välillä. [8]

29. Ennen kuin ryhdytään tarkastelemaan kantajan valituksenalaista tuomiota koskevaa

8 – Vrt. valituskirjelmän 14 kohta.

arvostelua, on kuitenkin arvioitava komission tekemää vastavalitusta.

B *Komission vastavalitus*

1. Asianosaisten lausumat

30. Vastineensa viimeisessä osassa komissio esittää vastavalituksen, jossa se katsoo, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen olisi ensinnäkin pitänyt jättää tutkimatta neljäs väite, joka koski yhdenvertaisuusperiaatteen loukkaamista, koska se esitettiin komission mukaan ensimmäisen kerran vasta vastauskirjelmässä. Käsittelen tätä kysymystä jäljempänä, johdantona itse väitteen tarkastelulle.

31. Lisäksi komissio katsoo, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen olisi pitänyt jättää tutkimatta myös ensimmäinen, kolmas ja (edelleen) neljäs väite, koska niitä ei sen mukaan ollut esitetty hallinnollisessa valituksessa, jonka kantaja oli esittänyt ennen asian viemistä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen.

32. Kyseiset kolme väitettä, jotka ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen olisi komission mielestä pitänyt jo alun perin jättää tutkimatta, ovat – kuten jo on todettu – sitä paitsi ainoat, jotka kantaja on valituksessaan esittänyt uudelleen.

33. Omassa vastauskirjelmässään kantaja esittää, että vastavalitus olisi jätettävä tutkimatta, koska mitään komission ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa esittämistä vaatimuksista ei ole hylätty, kuten yhteisöjen tuomioistuimen perussäännön 56 artiklassa edellytetään. Kantajan mukaan komissio ei näet esittänyt ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa nyt käsiteltävänä olevaa väitettä siitä, että asia olisi jätettävä tutkimatta, eikä sen kyseistä vaatimusta siten hylätty. Lisäksi komissio ei kantajan mukaan vaadi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomion kumoamista tai muuttamista, vaan pelkästään valituksen tutkimatta jättämistä.

34. Kantaja katsoo lisäksi, että komission vastavalitus on perusteeton myös sisällöllisesti, koska yhdenvertaisuusperiaatteen loukkaamista koskeva väite oli esitetty jo henkilöstösääntöjen 90 artiklan mukaisessa valituksessa. Kaikki tämän erilaisen kohtelun osoittamiseksi kanteessa esitetyt perusteet liittyvät läheisesti aiemmin esitettyyn, vaikka ne eivät nimenomaisesti olleetkaan mukana valituksessa.

35. Omassa vastauksessaan komissio vahvistaa, että sen vastavalituksen tavoitteena ei ole ensimmäisen oikeusasteen

tuomioistuimen tuomion kumoaminen tai muuttaminen.[9] Se katsoo kuitenkin, että siitä, että osa kantajan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa esittämistä väitteistä olisi alun perin pitänyt jättää tutkimatta, seuraa samojen väitteiden osalta, että kantajan yhteisöjen tuomioistuimelle esittämä valitus on jätettävä tutkimatta. Koska kyseessä olevat väitteet kattavat kaikki ne väitteet, jotka kantaja on toistanut valituksessaan, koko valitus olisi jätettävä tutkimatta.

2. Arviointi

36. Komission vastavalitus on kiistatta epätyypillinen, kuten toimielin itsekin on vastauskirjelmässään todennut.[10] Erityisesti on merkityksellistä, ettei komissio vastavalituksessaan vaatinut valituksenalaisen tuomion kumoamista. Tämä nostaa kiistattomasti esiin sen, ettei komission vaatimuksia ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa ole hylätty.

37. Saattaa siis olla, että komission vastavalitus on jätettävä tutkimatta, koska yhteisöjen tuomioistuimen perussäännön 56 artiklan mukainen edellytys vaatimusten hylkäämisestä ei täyty. Kyseisen artiklan toisessa kohdassa säädetään, että muutosta voivat hakea ”kaikki asianosaiset, joiden vaatimukset on kokonaan tai osittain hylätty”.

38. Katson kuitenkin, ettei tämä juuri esittämäni ratkaisumalli ole oikea ja että toisenlainen lähestymistapa kyseessä olevaan ongelmaan on parempi.

39. Komission vastavalitus perustuu periaatteeseen, jonka mukaan kantajan virkamiesten henkilöstösääntöjen 90 artiklan nojalla esittämän hallinnollisen valituksen sisällön ja hänen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa nostamansa kanteen tulee vastata sisällöllisesti toisiaan.

40. Kyseistä periaatetta ja sen ulottuvuutta on tarkasteltu ja selvitetty useissa yhteisöjen tuomioistuinten ratkaisuissa. Yhteisöjen tuomioistuin on todennut etenkin, että henkilöstösääntöjen mukainen oikeudenkäyntiä edeltävä menettely ja etenkin valituksen esittäminen on luonteeltaan ”olennainen muotomääräys”.[11] Yhteisöjen tuomioistuin on myös todennut oikeudenkäyntiä edeltävän menettelyn ehtojen noudattamisen olevan luonteeltaan ehdottoman prosessinedellytyksen täyttymistä koskeva kysymys, jonka tuomioistuin tutkii

9 – Näin todetaan komission vastavalituksen vaatimusosassa sekä 31 kohdassa. Totean lisäksi, että saman asiakirjan 40 kohdassa komissio sen sijaan esittää seuraavasti: ”– – Yhteisöjen tuomioistuimen tulisi siksi kumota ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomio siltä osin kuin siinä ei ole katsottu, että tutkittavaksi ottamisen edellytykset puuttuvat valitusperusteen ensimmäisen ja kolmannen osan osalta, koska niitä ei esitetty oikeusprosessia edeltäneen oikaisuvaatimuksen yhteydessä, ja lisäksi neljännen osan osalta, koska siihen vedottiin vasta vastinekirjelmässä.” Toisaalta, kun otetaan huomioon se kanta, jonka aion vastavalitukseen nähden omaksua, ei ole välttämätöntä määrittää, vaatiko komissio välillisesti valituksenalaisen tuomion kumoamista vai ei.

10 – Komission vastauskirjelmän 32 kohta.

11 – Asia 91/76, de Lacroix v. yhteisöjen tuomioistuin, 3.2.1977 (Kok. 1977, s. 225, 11 kohta).

viran puolesta.[12] Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin puolestaan on kyseisen yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön perusteella todennut, että myös hallinnollisen valituksen ja kanteen välinen vastaavuus on ehdottoman prosessinedellytyksen täyttymistä koskeva kysymys, jonka tuomioistuin tutkii viran puolesta.[13] Katson, että tähän ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen oikeuskäytäntöön, joka liittyy läheisesti myös yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytäntöön, voidaan täysin yhtyä.

41. Jos siis hallinnollisen valituksen ja kanteen sisällön vastaavuuden selvittäminen on viran puolesta tutkittava ehdottoman prosessinedellytyksen täyttymistä koskeva kysymys, voidaan komission tekemä vastavalitus mielestäni oikeudellisesta nimityksestä (nomen iuris) riippumatta katsoa yksinkertaisesti viran puolesta tutkittavaan kysymykseen liittyväksi asiaksi.

42. Tällaisen päättelyn mukaisesti voidaan nyt käsiteltävänä olevassa asiassa kantajan henkilöstösääntöjen 90 artiklan nojalla tekemän hallinnollisen valituksen ja hänen myöhemmin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa esittämänsä kanteen välistä vastaavuutta koskeva kysymys ottaa yhteisöjen tuomioistuimen tutkittavaksi.

43. Mitä tulee vastaavuusperiaatteen käsitteen ja rajojen täsmälliseen määrittämiseen, hallinnollinen valitus ei yhteisöjen tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan yleisesti ottaen ehdottomasti ja lopullisesti sido mahdollista oikeudenkäyntiä, kunhan samanaikaisesti ei muuteta sitä syytä ja kohdetta, josta valituksessa on kysymys.[14] Yhteisöjen tuomioistuin on lisäksi täsmentänyt, että oikeudenkäynnin yhteydessä hyväksytään perusteluja ja väitteitä, joita ei ole esitetty hallinnollisessa valituksessa, mutta jotka kuitenkin liittyvät läheisesti tähän valitukseen sisältyviin perusteluihin ja väitteisiin.[15]

44. Nyt käsiteltävänä olevassa tapauksessa ei ole epäilystä siitä, etteivätkö hallinnollisen valituksen kohde ja kanteen kohde vastaa täysin toisiaan; tältä osin asian tutkittavaksi ottaminen ei aiheuta ongelmia.

45. Ongelmallisemmalta vaikuttaa sen sijaan hallinnolliseen valitukseen sisältyvän kumoamisvaatimuksen perustana olevan ”syyn” tunnistaminen.

46. Mitä tulee erilaista kohtelua koskevaan väitteeseen, joka oli ainoa väite, jonka kantaja toisti nyt käsiteltävänä olevassa valituksessaan, henkilöstösääntöjen 90 artiklan

12 – Ks. esim. yhdistetyt asiat 122/79 ja 123/79, Schiavo v. neuvosto, tuomio 19.2.1981 (Kok. 1981, s. 473, 22 kohta); yhdistetyt asiat 75/82 ja 117/82, Razzouk ja Beydoun v. komissio, tuomio 20.3.1984 (Kok. 1984, s. 1509, 13 kohta) ja asia 302/85, Pressler-Hoeft v. tilintarkastustuomioistuin, tuomio 4.2.1987 (Kok. 1987, s. 513, 5 kohta).

13 – Asia T-57/89, Alexandrakis v. komissio, tuomio 29.3.1990 (Kok. 1990, s. II-143, 8 kohta). Tätä kantaa on sittemmin jatkuvasti vahvistettu, ks. esim. asia T-19/90, von Hoessle v. tilintarkastustuomioistuin, tuomio 11.7.1991 (Kok. 1991, s. II-615); asia T-1/91, Della Pietra v. komissio, tuomio 16.7.1992 (Kok. 1992, s. 2145) ja asia T-127/00, Nevin v. komissio, tuomio 11.9.2002 (Kok. H. 2002, s. I-A-149 ja II-781).

14 – Ks. esim. em. yhdistetyt asiat Razzouk ja Beydoun v. komissio, tuomion 9 kohta ja asia C-316/97 P, parlamentti v. Gaspari, tuomio 19.11.1998 (Kok. 1998, s. 7597, 17 kohta).

15 – Asia 52/85, Rihoux ym. v. komissio, tuomio 7.5.1986 (Kok. 1986, s. 1555, 13 kohta); asia 242/85, Geist v. komissio, tuomio 20.5.1987 (Kok. 1987, s. 2181, 9 kohta); asia 346/87, Bossi v. komissio, tuomio 14.2.1989 (Kok. 1989, s. 303, 27 kohta) ja asia 126/87, Del Plato v. komissio, tuomio 10.3.1989 (Kok. 1989, s. 643, 12 kohta).

mukaisesti esitetty valitus oli itse asiassa erittäin lyhyt ja tiivis ja rajoittui seuraaviin huomioihin:

47. Komissio on siis aivan oikein todennut, että useista kantajan erilaisen kohtelun osoittamiseksi esittämistä väitteistä oikaisuvaatimuksessa oli esillä vain se, joka perustui oletettuun, palveluksessa olevien ja entisten virkamiesten väliseen syrjintään.

”b) Yhdenvertaisen kohtelun periaatteen loukkaaminen

17. Euroopan komission 1.5.2004 käyttöön ottama uusi eläkejärjestelmä ei ole yhdenvertaisen kohtelun periaatteen valossa oikeutettu.

48. On siis määritettävä, voidaanko esillä olevassa asiassa muiden, kantajan oikeuskäsittelyn yhteydessä erilaisen kohtelun tueksi esittämien väitteiden katsoa ”liittyvän läheisesti” siihen, mitä hallinnollisessa valituksessa on esitetty.

18. Korjauskertoimen tehtävä on taata sama ostovoima samassa tilanteessa oleville virkamiehille ja entisille virkamiehille.

49. Tässä nimenomaisessa tapauksessa tilanne vaikuttaa varsin hankalalta ja sijoittuu hiuksenhienolle rajanvedolle sen välillä, täyttyvätkö tutkittavaksi ottamisen edellytykset vai eivät.

19. On kuitenkin ilmeistä, että kun samaa paikkaa, tässä tapauksessa Lontoota, varten luodaan kaksi korjauskerrointa, syntyy syrjintää Lontoossa ammatillisista syistä asuvien virkamiesten ja eläkepäiviään siellä viettävien entisten virkamiesten välille.

20. Lontoon kaupungissa asuvia entisiä virkamiehiä, muiden muassa Campolia, joihin sovelletaan pienempää korjauskerrointa kuin virkamiehiin, selvästikin syrjitään, koska he eivät enää 1.5.2004 lukien nauti samaa kohtelua.”

50. Kuten jo edellä muistutin, oikeuskäytännössä on toistuvasti otettu kantaa hallinnollisen valituksen ja kanteen välistä vastaavuutta koskevaan kysymykseen ja omaksuttu kanta, jolla pyritään sovittamaan yhteen sekä kantajan että hallinnon edut, jotka useimmiten ovat keskenään vastakkaiset. Onkin muistettava, että yhteisöjen tuomioistuin on tarkentanut, että hallinnollisen valituksen tarkoitus on myös se, että sen avulla hallinto saa riittävällä tarkkuudella tietää, mitä asioita valituksen esittänyt taho riitauttaa ja mitä hän vaatii. Toisaalta hallinto, jota vastaan valitus on esitetty, ei kuitenkaan saa

tulkita sitä suppeasti, vaan sen on toimittava ”avoimuuden hengessä”. [16]

51. Voitaisiin väittää, kuten komissio itse asiassa tekeekin, että vaikka kantajan väitteillä, jotka koskevat syrjintää suhteessa muihin entisiin virkamiehiin, on hallinnollisen valituksen yhteydessä esitettyjen väitteiden kanssa yhteinen oikeudellinen perusta eli yhdenvertaisuusperiaatteen loukkaaminen, niiden ei kuitenkaan voida katsoa tulleen edes epäsuorasti tai implisiittisesti esitetyiksi sen yhteydessä. Kuten nimittäin jo on todettu, kyseisessä oikaisuvaatimuksessa ainoa kantajaan kohdistuvan syrjinnän arvioimista varten esitetty vertailukohta oli vielä palveluksessa olevien virkamiesten tilanne.

52. Tästä näkökulmasta tarkasteltuina käsiteltävinä olevia kolmea kysymystä ei siten tulisi tulkita niinkään vain jo esitettyä valitusperustetta tukeviksi väitteiksi, vaan varsinaisiksi uusiksi valitusperusteiksi. Toisin sanoen silloin, kun vedotaan erilaiseen kohteluun, on käsiteltävänä yhtä monta eri ”valitusperustetta” kuin on subjektia tai subjektien ryhmää, joihin nähden syrjintää väitetään syntyvän.

53. Tämän puolesta puhuisi komission mukaan myös tuomio, jonka yhteisöjen tuomioistuin on antanut asiassa Koninklijke Coöperatie Cosun UA vastaan komissio [17] ja jossa katsottiin, että väite, joka esitettiin muutoksenhakumenettelyssä erilaisen kohtelun tueksi eri tahojen osalta kuin niiden, jotka oli mainittu erilaisen kohtelun yhteydessä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa nostetussa kanteessa, oli uusi valitusperuste.

54. Huomautan kuitenkin, ettei kyseinen tuomio koske hallinnollisen valituksen ja kanteen välisen vastaavuuden periaatetta, vaan kysymystä siitä, että muutoksenhaussa esitetään valitusperusteita, joita ei ollut esitetty ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa nostetussa kanteessa. Minusta on ilmeistä, etteivät nämä kaksi tilannetta ole samanlaisia. Niistä syistä, jotka mielestäni tukevat lievempää lähestymistapaa valituksen ja kanteen välisen vastaavuusperiaatteen arvioimisessa, on otettava huomioon erityisesti se myös yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännössä esiin nostettu seikka, että hallinnollinen valitus laaditaan tavallisesti ilman asianajajan apua. [18] On ilmeistä, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa nostetussa kanteessa tilanne on toinen, joten on johdonmukaista, että kanteelta voidaan odottaa suurempaa täsmällisyyttä ja kattavuutta.

55. On myös huomattava, että vaikka komissio ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa vaati kotitalouslisää ja koululisää koskevien kantajan vaatimusten tutkimatta jättämistä, koska kyseisiä vaatimuksia ei ollut vielä valituksessa esitetty, se ei kuitenkaan

16 – Ks. esim. asia 133/88, Casto Del Amo Martinez v. parlamentti, tuomio 14.3.1989 (Kok. 1989, s. 689, 13 kohta).

17 – Asia C-68/05 P, tuomio 16.5.2006 (Kok. 2006, s. I-10367, 95–98 kohta). Ks. myös julkisasiamies Stix-Hacklin 16.5.2006 esittämä ratkaisuehdotus (erityisesti 89–103 kohta).

18 – Em. asia Casto Del Amo Martinez v. parlamentti, tuomion 13 kohta.

vaatinut erilaista kohtelua koskevan valitusperusteen tutkimatta jättämistä.

56. On ilmeistä, ettei tätä yksityiskohtaa voida pitää ratkaisevana, kun otetaan kantaa kysymykseen, joka – kuten edellä on todettu – tulee tutkia viran puolesta. Toisaalta on mielestäni kiistatonta, ettei tämä yksityiskohta ole myöskään täysin merkityksetön.

57. Katson, ettei kyseisten väitteiden esittäminen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa ole loukannut vastaavuusperiaatetta. Kun otetaan huomioon edellä mainittu yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytäntö ja etenkin jo mainitut toteamukset siitä, että hallinnollista valitusta tulee ilman lainopillista apua laadittuna asiakirjana tulkita avoimuuden hengessä, minusta näyttää siltä, että jos katsottaisiin, ettei näitä väitteitä voida ottaa tutkittaviksi, se saattaisi johtaa siihen, että tehokasta oikeussuojaa koskevaa oikeutta, joka on eräs yhteisön oikeuden yleisistä periaatteista, kavennettaisiin kohtuuttomasti. [19]

58. Sitä paitsi voidaan myös huomauttaa, että nyt käsiteltävänä olevan asian kaltaisissa tapauksissa, joissa riidan kohteena on lainsäädäntötoimi, mahdollisuudet, että oikeudenkäyntiä edeltävässä menettelyssä päästäisiin varsinaiseen ratkaisuun, ovat todellisuudessa täysin teoreettiset.

19 – Tällaisesta oikeudesta ks. esim. asia C-432/05, Unibet, tuomio 13.3.2007 (Kok. 2007, s. I-2271, 37 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

59. Katson siis, että väite, jonka mukaan väitetyn vastaavuusperiaatteen loukkauksen tutkittavaksi ottamisen edellytykset puuttuvat, on hylättävä.

60. Siirryn nyt tarkastelemaan lähemmin kantajan esittämiä kolmea valitusperustetta.

C Niin sanotun maamenetelmän lainmukaisuus

1. Asianosaisten lausumat

61. Kantaja väittää, että katsoessaan, että lainsäätäjän päätös korvata pääkaupunkimenetelmä maamenetelmällä on lainmukainen, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on virheellisesti asettanut lainsäätäjän harkintavallan etusijalle yhdenvertaisen kohtelun periaatteeseen nähden. Kantajan mielestä tämä käy erityisen selvästi ilmi valituksenalaisen tuomion 105 kohdasta. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on kantajan mukaan lisäksi laiminlyönyt velvollisuutensa perustella ratkaisunsa.

62. Maamenetelmä on kantajan mukaan sitä paitsi jo itsessään ristiriidassa yhdenvertaisen kohtelun periaatteen kanssa. Kyseinen menetelmä nimittäin heikentää kaikkien niiden eläkeläisten asemaa, jotka asuvat pääkaupungissa ja yleisemmin sellaisissa valtion osissa, joissa elinkustannukset ovat suuremmat kuin

valtiossa keskimäärin. Lisäksi maamenetelmä estää vapaata liikkuvuutta ja oleskelua yhteisön alueella.

63. Kantajan mukaan asetuksen N:o 723/2004 johdanto-osan 30 perustelukappaleessa, jossa perustellaan lainsäätäjän päätöstä luopua korjauskerroinjärjestelmästä yhteisön entisten virkamiesten eläkkeiden osalta, on lähtökohtana hyvin kyseenalainen vakauden olettamus, koska eri jäsenvaltioiden välisestä integraatiosta huolimatta niiden välillä on edelleen merkittäviä eroja elinkustannuksissa.

64. Komissio väittää, että sen näkökulmasta katsottuna kantajan esittämässä valitusperusteessa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen toteamuksia tulkitaan vääristyneesti. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei komission mielestä etenkään asettanut lainsäätäjän harkintavaltaa yhdenvertaisuusperiaatteen yläpuolelle, vaan totesi vain, ettei siirtymisestä pääkaupunkimenetelmästä maamenetelmään aiheutuisi sellaista mielivaltaista tai ilmeisen soveltumatonta erottelua, joka loukkaisi yhdenvertaisen kohtelun periaatetta.

65. Mitä tulee kantajan huomautuksiin, jotka koskivat eläkeläisten kohtelun väitettyä asuinpaikkaan perustuvaa epäyhdenvertaisuutta, komissio huomauttaa, että myös pääkaupunkimenetelmä synnyttää erilaista kohtelua asettamalla muualla kuin pääkaupungissa asuvat eläkeläiset parempaan asemaan takaamalla heille suuremman korjauskertoimen kuin heidän asuinpaikkansa elinkustannukset edellyttäisivät.

66. Komission tavoin myös neuvosto kieltää ensinnäkin, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomiota voitaisiin tulkita niin, että siinä asetettaisiin lainsäätäjän harkintavalta etusijalle yhdenvertaisuusperiaatteeseen nähden. Neuvosto katsoo erityisesti, että kantaja sekoittaa yhdenvertaisuusperiaatteen ostovoiman vastaavuuden periaatteeseen. Neuvoston mukaan valituksenalaisen tuomion 105 kohdassa ei viitata yhdenvertaisen kohtelun periaatteeseen yleensä, vaan yksinkertaisesti ostovoiman vastaavuuden periaatteeseen.

2. Arviointi

67. Tärkein kysymys, jota on käsiteltävä, jotta nyt esillä olevaan asiaan voidaan antaa vastaus, liittyy sen selvittämiseen, onko yhteisön lainsäätäjän päätös korvata yhteisön entisten virkamiesten eläkkeiden korjauskerrointen määrittämiseen käytetty pääkaupunkimenetelmä maamenetelmällä lainsäätäjälle asiassa kuuluvan harkintavallan lainmukaista käyttöä vai onko päinvastoin yhdenvertaisen kohtelun periaatetta näin loukattu.

68. Katson, että aluksi on välttämätöntä huomauttaa, että mikä tahansa korjauskerroinjärjestelmä (ja yleisemmin mikä tahansa

palkkioiden ja/tai eläkkeiden mukauttamisjärjestelmä) on luonteeltaan välttämättä epätäsmällinen. Kuten ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on aivan oikein huomauttanut, [20] järjestelmä voisi olla todella täsmällinen vain, jos siinä huomioitaisiin oma korjauskerroin kullekin yhteisöjen entisten virkamiesten asuinpaikkakunnalle. Myös saman kaupungin eri kaupunginosat pitäisi monissa tapauksissa luultavasti arvioida erikseen ja määrittää niille erilaiset kertoimet niiden elinkustannusten perusteella.

69. Riippumatta siitä, mikä järjestelmä valitaan, on väistämätöntä, että siihen voi parhaimmillaankin sisältyä vain kohtuullinen likiarvo todellisista elinkustannuksista, joita kullakin yksittäisellä entisellä virkamiehellä on.

70. Tästä näkökulmasta minusta vaikuttaa aivan ilmeiseltä, että sekä pääkaupunkimenetelmässä että maamenetelmässä on etuja ja haittoja. Esimerkiksi pääkaupunkimenetelmä, joka tarjoaa yleisesti ottaen parempaa turvaa niille, jotka asuvat pääkaupungeissa ja suurissa kaupungeissa, tulee toisaalta taanneeksi samanaikaisesti muualla kuin näissä kaupungeissa asuville huomattavasti paremman taloudellisen kohtelun, koska maakunnissa elinkustannukset ovat pienemmät. Toisaalta maamenetelmä, jossa käytetään kerrointa, joka sijoittuu yleensä pääkaupungin elinkustannusten ja jäsenvaltion ”halvempien” osien elinkustannusten keskivaiheille, voi tietyssä määrin heikentää valtion kalliimpien osien asukkaiden asemaa. Kun jokaista jäsenvaltiota varten on kuitenkin valittava yksi ainoa korjauskerroin, vaikuttaa maamenetelmä minusta paitsi täysin käyttökelpoiselta lainmukaisuutensa puolesta, tietyissä suhteissa myös tasapuolisemmalta.

71. Kantaja korostaa voimakkaasti, ettei maamenetelmä hänen mielestään noudata yhdenvertaisen kohtelun periaatetta ja että sen soveltaminen johtaa syrjintään. Kantajan pohjimmainen ajatus on käytännössä selvästikin se, että pääkaupunkimenetelmä on ainoa, jota mahdollinen syrjintäkieltoon perustuva arvostelu ei koske.

72. Tämä ei mielestäni ole oikea yhteys tarkastella yksityiskohtaisesti yhdenvertaisuus- ja syrjintäkieltoperiaatteita yhteisön oikeudessa. [21] Kuten jo totesin, olisi täydellisen ostovoimaa koskevan yhdenvertaisuuden takaaminen kaikille yhteisöjen entisille virkamiehille täysin mahdoton toteuttaa. Siksi katson, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin saattoi aivan oikein todeta, että sen harkintavallan rajoissa, joka yhteisön lainsäätäjällä on käytettävissään entisten virkamiesten eläkejärjestelmän organisoimiseksi, päätös käyttää maamenetelmää

20 – Valituksenalainen tuomio, 100 kohta.

21 – Kuten tunnettua, kyseinen periaate on kiteytynyt muotoiluksi, jonka mukaan yhdenvertaisen kohtelun periaate edellyttää, että toisiinsa rinnastettavia tapauksia ei kohdella eri tavoin eikä erilaisia tilanteita kohdella samalla tavoin, ellei tällainen kohtelu ole objektiivisesti perusteltua. Ks. esim. asia C-273/04, Puola v. neuvosto, tuomio 23.10.2007 (Kok. 2007, s. I-8925, 86 kohta); yhdistetyt asiat C-87/03 ja C-100/03, Espanja v. neuvosto, tuomio 30.3.2006 (Kok. 2006, s. I-2915, 48 kohta); asia C-44/94, Fishermen's Organisations ym., tuomio 17.10.1995 (Kok. 1995, s. I-3115, 46 kohta) jne. Yhteisön henkilöstöasioiden osalta ks. esim. asia 119/83, Appelbaum v. komissio, tuomio 11.7.1985 (Kok. 1985, s. 2423) ja yhdistetyt asiat T-18/89 ja T-24/89, Tagaras v. yhteisöjen tuomioistuin, tuomio 7.2.1991 (Kok. 1991, s. II-53, 68 kohta).

pääkaupunkimenetelmän sijasta ei johda mielivaltaiseen tai selvästi soveltumattomaan erotteluun, joka loukkaisi yhdenvertaisen kohtelun periaatetta.

73. Valituksenalaista tuomiota koskevassa arvostelussaan kantaja keskittyy erityisesti mainitun tuomion 105 kohtaan ja katsoo, että siitä käy ilmi, miten ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on pitänyt lainsäätäjälle annettua harkintavaltaa ensisijaisena yhdenvertaisuusperiaatteeseen nähden. Kyseisen 105 kohdan teksti kuuluu seuraavasti:

”Vaikka on totta, että uusi menetelmä on taloudellisesti edellistä epäedullisempi, on myös totta, että kuten edellä – – saavutettujen oikeuksien loukkaamiseen perustuvan valitusperusteen tarkastelun yhteydessä on todettu, yhteisön lainsäätäjä on vapaa muuttamaan henkilöstösääntöjä ottamalla käyttöön asianomaisten virkamiesten osalta aiempaa epäedullisempia säännöksiä sillä edellytyksellä, että samalla säädetään riittävän pitkästä siirtymäajasta. Tätä vapautta ei myöskään voida rajoittaa vetoamalla ostovoimien pariteetin periaatteeseen etenkään, kun uusien henkilöstösääntöjen liitteessä XIII olevassa 24 artiklan 2 kohdassa tarkoitetussa siirtymäjärjestelmässä kantajan kaltaisille eläkeläisille taataan, että heidän ennen uusien henkilöstösääntöjen voimaantuloa saamansa nettoeläkkeen nimellisarvo säilyy ennallaan rajoittamattoman ajan – –.” [22]

74. Olen eri mieltä kantajan lainatusta kohdasta esittämän tulkinnan kanssa. Minusta on nimittäin ilmeistä, ettei ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin väitä – kuten kantaja näyttää esittävän –, että sopivan siirtymäajan säätäminen on ainoa erilaisen kohtelun käyttöönottamista koskeva rajoitus. Lainatussa 105 kohdassa *ei millään tavalla oikeuteta erilaisen kohtelun käyttöönottoa.* Sen sijaan siinä vain todetaan, että mikäli käyttöön otetaan epäedullisempi eläkejärjestelmä, yhteisön lainsäätäjän tulee säätää soveltuvasta siirtymäajasta. Tässä tapauksessa siirtymäajasta on säädetty uusien henkilöstösääntöjen liitteessä XIII olevassa 20 artiklassa, jonka mukaan siirtyminen pääkaupunkimenetelmällä lasketusta korjauskertoimesta maamenetelmällä laskettuun korjauskertoimeen toteutetaan vähitellen ja asteittain vuosien 2004 ja 2008 välisenä aikana. Lisäksi on merkityksellistä, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin sivusi tätä kysymystä jo ennen 105 kohtaa, väitettyä saavutettujen oikeuksien loukkausta koskeneessa tuomion osassa (sellaisen valitusperusteen yhteydessä, jota kantaja ei nyt käsiteltävänä olevassa valituksessaan toistanut).

75. Esityksessään kantaja lainaa useita kertoja asiassa Drouvis vastaan komissio annettua tuomiota [23] ja katsoo, että se muodostaa hänen väitteitään tukevan ennakkotapauksen. Tältäkään osin kantajan näkemykseen ei voida yhtyä. Kyseisessä Drouvis-tapauksessa entinen komission virkamies, joka asui Kreikassa, vaati, ettei hänen eläkkeeseensä sovelleta mitään korjauskerrointa: kyseisenä ajankohtana kyseinen kerroin nimittäin oli Kreikan osalta 86,5 prosenttia, joten se siis pienensi todellisuudessa maksettua eläkettä perusmäärään nähden. Kyseisessä päätöksessään yhteisöjen tuomioistuin totesi lainmukaiseksi yhteisöjen entisten virkamiesten asuinpaikan mukaan vaihtelevien korjauskerrointen järjestelmän

22 – Tämän ja kaikkien muiden valituksenalaisen tuomion kohtien käännös on epävirallinen.

23 – Asia T-184/00, tuomio 26.2.2003 (Kok. H. 2003, s. I-A-51 ja II-297), vahvistettu asiassa C-187/03 P 29.4.2004 annetulla yhteisöjen tuomioistuimen määräyksellä.

ja katsoi lisäksi lainmukaiseksi vain yhden korjauskertoimen käytön kutakin jäsenvaltiota kohti. Se ei kuitenkaan millään tavalla esittänyt, että vain pääkaupunkimenetelmään perustuva menetelmä olisi hyväksyttävä tällaisen korjauskertoimen määrittämiseksi.

76. Kantaja kiinnittää lisäksi huomiota asetuksen N:o 723/2004 johdanto-osan 30 perustelukappaleeseen, jota lainattiin jo edellä (8 kohdassa) ja jossa syinä päätökselle luopua korjauskerroinjärjestelmästä mainitaan sekä Euroopan unionin jäsenvaltioiden syventynyt integraatio että järjestelmän hallinnointiin liittyvät käytännön ongelmat. Kantaja esittää, että perustelukappale on virheellinen, koska Euroopan yhdentyminen on vielä kaukana toteutumisestaan, ja myös ristiriitainen, koska kyseisessä perustelukappaleessa mainitun lisääntyneen liikkumisvapauden tulisi johtaa paremmin soveltuvaan korjauskerroinjärjestelmään, joka mahdollistaisi todellisen vapaan liikkuvuuden.

77. Komissio katsoo, että kyseisten väitteiden tutkittavaksi ottamisen edellytykset puuttuvat toisaalta siksi, että väitteet koskevat tosiseikkojen arviointia eivätkä ne siten kuulu yhteisöjen tuomioistuimen muutoksenhakuasteena harjoittaman valvonnan piiriin, ja toisaalta siksi, että ne on esitetty ensimmäisen kerran vasta muutoksenhakuvaiheessa yhteisöjen tuomioistuimessa.

78. Minusta vaikuttaa kuitenkin paljon yksinkertaisemmin siltä, että vetoaminen asetuksen N:o 723/2004 johdanto-osan 30 perustelukappaleeseen on epäolennaista, koska kyseinen johdanto-osan perustelukappale koskee kantajan tilannetta vain osittain. Mielestäni on nimittäin ilmeistä, että johdanto-osan perustelukappaleen ensimmäinen lause, johon kantajan kritiikki keskittyy, koskee päätöstä luopua korjauskerroinjärjestelmästä, eikä tällä päätöksellä ole mitään merkitystä nyt käsiteltävänä olevan asian kannalta, koska järjestelmästä luopuminen ei koske niitä, jotka – kuten kantaja – ovat siirtyneet eläkkeelle ennen uusien henkilöstösääntöjen voimaantuloa.

79. Katson siis, ettei ainoan valitusperusteen ensimmäistä väitettä voida hyväksyä, koska siinä ei ole näytetty toteen mitään ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tekemää oikeudellista virhettä.

D *Syrjintä suhteessa Belgiassa asuviin eläkeläisiin*

1. Asianosaisten lausumat

80. Kantaja toistaa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa yhdenvertaisen kohtelun periaatteen loukkauksen tueksi esittämistään väitteistä kolmannen väittäen, että suhteessa Belgiassa asuviin eläkeläisiin syrjintää esiintyy, koska Belgiassa asuvat eläkeläiset nauttivat edelleen Brysselin elinkustannuksiin sovitettua eläkettä.

81. Viitattuaan henkilöstösääntöjä koskevaan tulkintaansa, jonka mukaan Belgiassa asuvien entisten virkamiesten eläkkeet lasketaan ainoastaan Brysselin elinkustannusten perusteella käyttämättä siis maamenetelmää, kantaja erityisesti riitauttaa väitteet, joita ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on esittänyt niin 124 kohdassa, jossa tuomioistuin on todennut, että ”yhteisön lainsäädäntötoimen laillisuus ei voi riippua siitä, miten mainittua tointa käytännössä sovelletaan”, kuin 125 kohdassa, jossa se on viitannut vakiintuneeseen oikeuskäytäntöön, jonka perusteella ”yhdenvertaisuusperiaatteen noudattamisen on oltava sopusoinnussa laillisuusperiaatteen kanssa, jonka mukaan kukaan ei voi edukseen vedota lainvastaisuuteen, joka hyödyttää jotakuta toista”.

82. Erityisesti mitä tulee edellä lainatuista kahdesta ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen toteamuksesta ensimmäiseen, kantaja kiistää, että oikeuskäytäntö tukisi tuomioistuimen tulkintaa, ja lisäksi hän ihmettelee, mihin muihin toimiin (joilla uutta eläkejärjestelmää käytännössä sovelletaan) hän olisi voinut hakea muutosta saadakseen vastauksen kysymyksiinsä. Mitä sen sijaan tulee toiseen väitteeseen, kantaja huomauttaa, ettei kyse tässä ole joitakuita toisia hyödyttävästä lainvastaisuudesta, vaan ainoastaan syrjinnän olemassaolon toteen näyttämisestä kahden samaan ryhmään kuuluvan tahon välillä.

83. Komissio vetoaa ensinnäkin liitteessä XI olevan 1 artiklan 3 kohdan a alakohtaan todetakseen, ettei uudessa eläkejärjestelmässä ole minkäänlaista viittausta Brysselin elinkustannuksiin.

84. Kaikki ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tämän olennaisen toteamuksen lisäksi esittämät perustelut ovat sen mukaan siis olleet tarpeettomia, niin että niitä koskevat väitteet olisi hylättävä, koska ne eivät voi muuttaa tuomiossa saavutettua ratkaisua. Joka tapauksessa komissio kuitenkin katsoo toissijaisesti ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen esittämien lisäperustelujen olevan virheettömiä.

85. Neuvosto puolestaan esittää väitteitä, jotka vastaavat olennaisilta osiltaan komission väitteitä.

2. Arviointi

86. Ensimmäinen ongelma, jota esillä olevan väitteen arvioimiseksi on käsiteltävä, koskee sen määrittelyä, mihin lopputulokseen kantaja objektiivisesti katsottuna pyrkii.

87. Jos hänen tavoitteenaan nimittäin on saada alennettua Belgiassa asuville entisille virkamiehille todellisuudessa maksettavia eläkkeitä taikka yhteisöjen entisten virkamiesten eläkkeiden laskennassa käytetyn vertailusumman määrää, valitusperusteen tutkittavaksi ottamisen edellytykset puuttuvat epäilemättä jo lähtökohtaisestikin.

88. Oikeuskäytännössä on näet riidatonta, että kanteen tutkittavaksi ottamisen edellytyksiin kuuluu muun muassa oikeussuojan tarve. Kyse on sitä paitsi ehdottoman prosessinedellytyksen täyttymisestä, joka yhteisöjen tuomioistuimen on viran puolesta tutkittava. [24]

89. On selvää, ettei kantajalla ollut (eikä ole) intressiä riitauttaa Belgiassa asuville eläkeläisille myönnettyä korjauskerrointa, joka on 100 prosenttia (tai tarkemmin sanoen, henkilöstösääntöjen liitteessä XI olevan 3 artiklan 5 kohdan mukaisesti, korjauskertoimen puutetta). Hänen tältä osin esittämiensä väitteiden mahdollinen hyväksyminen voisikin johtaa ainoastaan Belgiassa asuvien yhteisöjen entisten virkamiesten eläkkeiden alenemiseen, ilman että tästä olisi kantajalle mitään konkreettista hyötyä. Koska uusien henkilöstösääntöjen liitteessä XI olevan 1 artiklan 3 kohdan nojalla entisten virkamiesten eläkkeet mukautetaan käyttämällä korjauskertoimia, jotka lasketaan ”suhteessa Belgiaan”, ei voida sulkea pois mahdollisuutta, että valitusperusteen hyväksyminen voisi viime kädessä johtaa jopa kantajan oman eläkkeen alenemiseen: sehän lasketaan soveltamalla ”peruseläkkeeseen” eli Belgiassa asuville eläkeläisille maksettuun eläkkeeseen Yhdistyneen kuningaskunnan korjauskerrointa, joka on suurempi kuin 100 prosenttia.

90. Jotta voitaisiin katsoa, että kantajalla on oikeussuojan tarve, mikä siis on edellytys kantajan väitteen tutkittavaksi ottamiselle, on näin ollen todettava, että väitteen lopullisena tavoitteena on vaatia, että kantajaan sovelletaan pääkaupunkimenetelmään perustuvaa korjauskerrointa.

91. Katson kuitenkin, että kantajan kanta perustuu virheelliseen olettamukseen.

92. Tässä on tarpeen lyhyesti kerrata tosiasiallinen tilanne. Yhteisöjen kaikkien entisten virkamiesten eläkkeille on olemassa perusmäärä, jota ei uusissa henkilöstösäännöissä säädetyssä järjestelmässä voida eläkeläisen asuinpaikasta riippumatta koskaan alentaa. Toisin sanoen pienin korjauskerroin on 100 prosenttia (joka tietenkin vastaa sitä, ettei korjauskerrointa olisi lainkaan). Tällainen eläkkeen ”vähimmäistaso” on asetuksen N:o 31/2005 3 artiklan nojalla taattu esimerkiksi Tšekissä, Virossa, Kreikassa, Espanjassa, Kyproksessa, Latviassa, Liettuassa, Unkarissa, Maltassa, Puolassa, Portugalissa, Sloveniassa ja Slovakiassa asuville eläkeläisille sekä henkilöstösääntöjen liitteen XI mukaisesti Belgiassa ja Luxemburgissa asuville eläkeläisille; viimeksi mainittuihin kahteen jäsenvaltioon korjauskertoimia ei käytetä. Muiden jäsenvaltioiden osalta kantajan tilanteessa oleviin eläkeläisiin, joiden eläkeoikeudet ovat syntyneet ennen uusien henkilöstösääntöjen voimaantuloa, sovelletaan korjauskerrointa, joka on laskettu sen jäsenvaltion, jossa he asuvat, ja Belgian elinkustannusten välisen eron perusteella (vrt. uusien henkilöstösääntöjen liitteessä XI oleva 1 artiklan 3 kohdan a alakohdan ii alakohta); tämä korjauskerroin siis nostaa tosiasiassa maksetun eläkkeen määrää. Edellä mainitun asetuksen N:o 31/2005 3 artiklan nojalla kyseinen

24 – Asia 108/86, Di Muro v. neuvosto ja TSK, määräys 7.10.1987 (Kok. 1987, s. 3933, 10 kohta); ks. myös asia T-141/03, Sniace, tuomio 14.4.2005 (Kok. 2005, s. II-1197, 22 kohta); asia T-45/91, McAvoy v. parlamentti, tuomio 18.2.1993 (Kok. 1993, s. II-83, 22 kohta) ja asia T-144/99, Euroopan patenttiviraston hyväksymien asiamiesten instituutti v. komissio, tuomio 28.3.2001 (Kok. 2001, s. II-1087, 29–35 kohta). Viimeksi mainitussa päätöksessään ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin sitä paitsi näyttää katsovan, että oikeussuojan tarve on edellytyksenä verrattavissa EY 230 artiklassa säädettyihin edellytyksiin.

korjauskerroin esimerkiksi Yhdistyneen kuningaskunnan osalta oli 1.7.2004 lähtien 137,5 prosenttia.

93. Näiden tosiseikkojen perusteella vaikuttaa siis ilmeiseltä, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on valituksenalaisen tuomion 117 kohdassa aivan oikein todennut, ettei uudessa eläkejärjestelmässä ole mitään viittausta Brysselin elinkustannuksiin. Belgiassa (ja Luxemburgissa) ei vertailumääriin yksinkertaisesti sen enempää eläkkeiden kuin palveluksessa olevien virkamiesten palkkojenkaan osalta sovelleta mitään korjauskerrointa.

94. On totta, että kun siirryttiin vanhoista henkilöstösäännöistä uusiin, eläkkeiden vertailumäärää ei muutettu. Toisaalta, jos kyseistä määrää olisi alennettu, myös kantajalle tosiasiallisesti maksettu eläke olisi pienentynyt.

95. Perustelut, jotka ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin edellä mainitun perustavanlaatuisen toteamuksen lisäksi etenkin 124 ja 125 kohdassa esitti, vaikuttavat minusta kylläkin periaatteessa oikeilta, mutta kantajan esittämän valitusperusteen ratkaisemisen kannalta tarpeettomilta.

96. Siksi katson, että myös kantajan valitusperusteessaan esittämä toinen väite on hylättävä, koska kantajan ja Belgiassa asuvien, yhteisöjen entisten eläkkeellä olevien virkamiesten välillä ei ole ollut syrjivää, erilaista kohtelua.

E *Syrjintä suhteessa ”halvassa” jäsenvaltiossa asuviin eläkeläisiin*

1. Asianosaisten lausumat

97. Kantaja toistaa neljännen väitteen, jonka hän esitti ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa erilaisen kohtelun osoittamiseksi. Kyseinen väite perustuu etuun, jonka ”halvoissa” jäsenvaltioissa asuvat eläkeläiset olisivat saaneet, kun heihin sovelletaan uudessa järjestelmässä 100 prosentin korjauskerrointa. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin olisi kantajan mukaan erehtynyt erityisesti katsoessaan, ettei kantajalla ollut oikeussuojan tarvetta kyseisen väitetyn edun riitauttamiseksi.

98. Kantaja myöntää, että vakiintuneessa oikeuskäytännössä oikeussuojan tarve asetetaan väitteen tutkittavaksi ottamisen edellytykseksi. Kantaja katsoo kuitenkin, että toisin kuin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on valituksenalaisen tuomion 135 kohdassa väittänyt, oikeussuojan tarve on kantajan tapauksessa olemassa. Oikeussuojan tarve perustuisi erityisesti siihen, että ”halvoissa” jäsenvaltioissa asuvien eläkeläisten tilanne verrattuna kantajan tilanteeseen todistaa kantajan mukaan syrjivästä, erilaisesta kohtelusta.

99. Kantaja sitä paitsi kiistää myös ne ensimmäisen oikeusasteen väitteet, joiden mukaan yhteisöjen entisten virkamiesten

eläkejärjestelmässä, joka ei toimi eläkerahaston tavoin vaan on järjestetty yhteisvastuuperiaatteen mukaisesti, ”halvoissa” jäsenvaltioissa asuville eläkeläisille maksettavien eläkkeiden mahdollisesta alentamisesta ei seuraisi mitään hyötyä kantajalle. Erityisesti kantaja väittää, että näin saavutettu säästö voisi esimerkiksi mahdollistaa palaamisen pääkaupunkimenetelmän käyttöön (muutoksenhakukirjelmän 78 kohta).

100. Lisäksi kantaja esittää, että valituksenalainen tuomio on puutteellinen siltä osin kuin siinä katsotaan, ettei yhteisön lainsäätäjän päätös soveltaa ”halvoissa” jäsenvaltiossa asuviin eläkeläisiin 100 prosentin korjauskerrointa ole selvästi mielivaltainen tai soveltumaton (valituksenalaisen tuomion 136 kohta).

101. Komissio ja neuvosto korostavat ensinnäkin sitä, että niiden mielestä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen päätös jättää valitusperuste tutkittavaksi ottamatta oli oikea. Toisaalta toimielinten mukaan kritisoitavaa ei ole myöskään ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen esittämissä huomioissa, jotka koskivat sitä laajaa harkintavaltaa, joka yhteisön lainsäätäjällä asiassa on, rajoissa, joita nyt käsiteltävänä olevassa asiassa ei ole ylitetty.

102. Komissio katsoo lisäksi, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen olisi pitänyt jättää kyseinen väite tutkimatta myös sen vuoksi, että kantaja esitti sen ensimmäisen kerran vasta vastineessaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa (vastauskirjelmän 71 kohta).

2. Arviointi

103. Aloitan viimeksi mainitusta komission näkemyksestä, jonka mukaan käsiteltävänä oleva väite olisi pitänyt jättää tutkimatta, ja katson, ettei komission kantaan voida yhtyä. Vaikka nimittäin kantaja ei ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa nostamassaan kanteessa ollutkaan yhdenvertaisuusperiaatteen loukkaamista käsitellessään nimenomaisesti vedonnut vertailuun suhteessa ”halvoissa” jäsenvaltioissa asuviin eläkeläisiin, on kuitenkin totta, että kyseinen väite sisältyi, joskin vasta alkutekijöissään, siihen kannekirjelmän osaan, joka koski harkintavallan väärinkäyttöä, suhteellisuusperiaatteen loukkaamista ja perusteluvelvollisuuden laiminlyömistä. Kannekirjelmän, jolla kanne ensimmäisessä oikeusasteessa nostettiin, 93 kohta kuului seuraavasti:

”Mainittujen periaatteiden nojalla kyseisen säännön soveltaminen on ristiriitaista, koska siinä eläkkeiden kertoimeksi asetetaan 100 niissä pääkaupungeissa ja jäsenvaltioissa, joissa kerroin kuitenkin on pienempi kuin 100, kuten tällä hetkellä on tilanne erityisesti Ateenan, Budapestin, Lissabonin, Prahan ja Varsovan osalta.”

104. Kun muistetaan yhteisöjen tuomioistuimen vakiintunut oikeuskäytäntö, jossa katsotaan, että huolimatta siitä yleisestä kiellosta, jonka mukaan uuteen perusteeseen ei voida vedota, on asian käsittelyn kuluessa kuitenkin mahdollista vedota sellaiseen perusteeseen, jolla aikaisemmin

kannekirjelmässä nimenomaisesti tai implisiittisesti esitettyä perustetta laajennetaan, [25] katson, että väite, joka koskee erilaista kohtelua suhteessa ”halvoissa” jäsenvaltioissa asuviin eläkeläisiin, voidaan ottaa tutkittavaksi.

105. Seuraavaksi siirryn tarkastelemaan sitä nimenomaista arvostelua, jota kantaja on esittänyt kyseisestä valituksenalaisen tuomion kohdasta. Kantajan mukaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on virheellisesti katsonut, ettei oikeussuojan tarvetta ollut.

106. Tältä osin kantaja kiistää erityisesti ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen valituksenalaisen tuomion 133 kohdassa ja sitä seuraavissa kohdissa esittämät väitteet, joiden mukaan kantaja ei ole millään tavalla osoittanut, että sen edun poistaminen, jonka ”halvoissa” jäsenvaltioissa asuvat eläkeläiset uusien henkilöstösääntöjen myötä saivat, olisi voinut jollakin tavalla hyödyttää kantajaa.

107. Kantajan väitteet eivät minusta vaikuta riittävän vakuuttavilta, jotta ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen päättelyn oikeellisuus voitaisiin niiden perusteella asettaa kyseenalaiseksi.

108. Oikeuskäytännössä on nimittäin täysin riidatonta, että jotta yhteisön säädöksen lainmukaisuus voidaan riitauttaa, on välttämätöntä, että oikeussuojan tarpeeseen liittyy mahdollinen käytännön hyöty, jota kantaja saisi, jos hänen valitusperusteensa hyväksyttäisiin. [26]

109. Mielestäni on kuitenkin selvää, että kantajan esittämä väite koskee tässä ainoastaan sitä tosiseikkaa, että lainsäätäjä on päättänyt, että ”halvoissa” jäsenvaltioissa asuviin eläkeläisiin aletaan välittömästi soveltaa uusiin henkilöstösääntöihin sisältyviä säännöksiä, jotka koskevat eläkkeisiin sovellettavien korjauskerrointen poistamista. Kantajaan kyseistä uutta järjestelmää (joka olisi hänen kannaltaan erityisen epäedullinen, kuten edellä on todettu) ei sen sijaan koskaan sovelleta, koska hänen edukseen sovelletaan jatkossakin huomattavasti 100:aa prosenttia suurempaa korjauskerrointa.

110. Koska on selvää, että ”halvoissa” jäsenvaltioissa asuville entisille virkamiehille maksettavien eläkkeiden mahdollinen alentaminen, joka kyseessä olevan lainsäätäjän päätöksen lainvastaiseksi toteamisesta seuraisi, ei tuottaisi kantajalle mitään ilmeistä etua, minusta vaikuttaa siltä, ettei ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen päättelyä, jonka mukaisesti se jätti väitteen tutkimatta, voida moittia.

25 – Ks. esim. asia 306/81, Verros v. parlamentti, tuomio 19.5.1983 (Kok. 1983, s. 17565, 9 kohta); asia C-430/00 P, Anton Dürbeck GmbH v. komissio, tuomio 13.11.2001 (Kok. 2001, s. I-8547, 17 kohta) ja asia C-412/05 P, Alcon Inc. v. SMHV, tuomio 26.4.2007 (Kok. 2007, s. I-3569, 38–40 kohta).

26 – Ks. esim. asia 37/72, Marcato v. komissio, tuomio 15.3.1973 (Kok. 1973, s. 361, 7 kohta); asia 124/75, Perinciolo v. neuvosto, tuomio 16.12.1976 (Kok. 1976, s. 1953, 26 kohta) ja asia 85/82, Schloh v. neuvosto, tuomio 30.6.1983 (Kok. 1983, s. 2105, 14 kohta). Oikeussuojan tarpeeseen liittyviä kysymyksiä ovat tietenkin viime vuosina selvittäneet lähinnä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ja sittemmin myös virkamiestuomioistuin, kun taas yhteisöjen tuomioistuin on todennut, että vastaava peruste on olemassa myös ensimmäisen oikeusasteen päätösten tutkittavaksi ottamisen arvioimiseksi (ks. esim. asia C-19/93 P, Rendo v. komissio, tuomio 19.10.1995 (Kok. 1995, s. I-3319, 13 kohta); asia C-174/99 P, parlamentti v. Richard, tuomio 13.7.2000 (Kok. 2000, s. I-6189, 33 kohta); asia C-50/00 P, Unión de Pequeños Agricultores v. neuvosto, tuomio 25.7.2002 (Kok. 2002, s. I-6677, 21 kohta) ja asia C-111/99 P, Lech-Stahlwerke GMBH v. komissio, määräys 25.1.2001 (Kok. 2001, s. I-727, 18 kohta)).

111. Kantajalta sitä paitsi puuttuisi oikeussuojan tarve myös siinä tapauksessa, että valitusperuste tulkittaisiin siten, että sen katsottaisiin kohdistuvan yleisesti lainsäätäjän päätökseen luopua korjauskertoimista. Tämä perustuu siihen, että – kuten jo todettiin – korjauskertoimista luopuminen ei koske kantajaa henkilökohtaisesti.

112. Sitä paitsi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin teki joka tapauksessa kyseisestä väitteestä lyhyen arvion myös sen asiasisällön osalta ja huomautti, että siinäkään tapauksessa ei voida katsoa, että yhteisön lainsäätäjä olisi ylittänyt sille myönnetyn harkintavallan rajat. Myöskään näissä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen toteamuksissa ei, niiden lyhykäisyydestä huolimatta (nehän on sitä paitsi laadittu pelkästään toissijaisesti), mielestäni ole mitään moitittavaa.

113. Yhteisön lainsäätäjä päätti alkaa heti soveltaa ”halvoissa” jäsenvaltioissa asuviin eläkeläisiin eläkkeiden laskumenetelmää, joka jatkossa otetaan yleiseen käyttöön kaikkien niiden entisten virkamiesten osalta, joiden eläkeoikeus on syntynyt uusien henkilöstösääntöjen tultua voimaan. Lisäksi lainsäätäjä takasi niiden aseman, jotka kantajan tavoin asuvat ”kalliissa” jäsenvaltioissa ja joiden eläkeoikeus on syntynyt ennen 1.5.2004, säätämällä, että näiden eduksi korjauskerroin säilyy (joskin, kuten on todettu, eri tavalla laskettuna). Mielestäni ei voida sanoa, että lainsäätäjä olisi ilmeisen selvästi loukannut harkintavallan rajoja.

114. Näin ollen katson, että myös tämä viimeinen kantajan väite on hylättävä.

VII Oikeudenkäyntikulut

115. Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 122 artiklan 1 kohdan mukaan yhteisöjen tuomioistuin päättää oikeudenkäyntikuluista, jos valitus on perusteeton. Työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut.

116. Toisaalta mainitun 122 artiklan 2 kohdassa säädetään, että yhteisöjen tuomioistuin voi määrätä oikeudenkäyntikulut, jotka ovat aiheutuneet jonkin toimielimen virkamiesten tai muuhun henkilöstöön kuuluvien tekemistä valituksista, jaettaviksi asianosaisten kesken, jos se on kohtuullista.

117. Koska tämä menettely on yhteisöjen tuomioistuimessa ensimmäinen, jossa käsitellään uusilla henkilöstösäännöillä toteutettua yhteisöjen virkamiesten eläkejärjestelmän uudistusta, ja koska eräät uuden järjestelmän oikeudelliset piirteet saattavat itse asiassa vaikuttaa ongelmallisilta, esitän, että yhteisöjen tuomioistuin määrää oikeudenkäyntikulut jaettaviksi.

VIII Ratkaisuehdotus

118. Edellä esitetyn perusteella ehdotan, että yhteisöjen tuomioistuin toteaa seuraavaa:

1) Valitus hylätään.

2) Kukin asianosainen vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan.